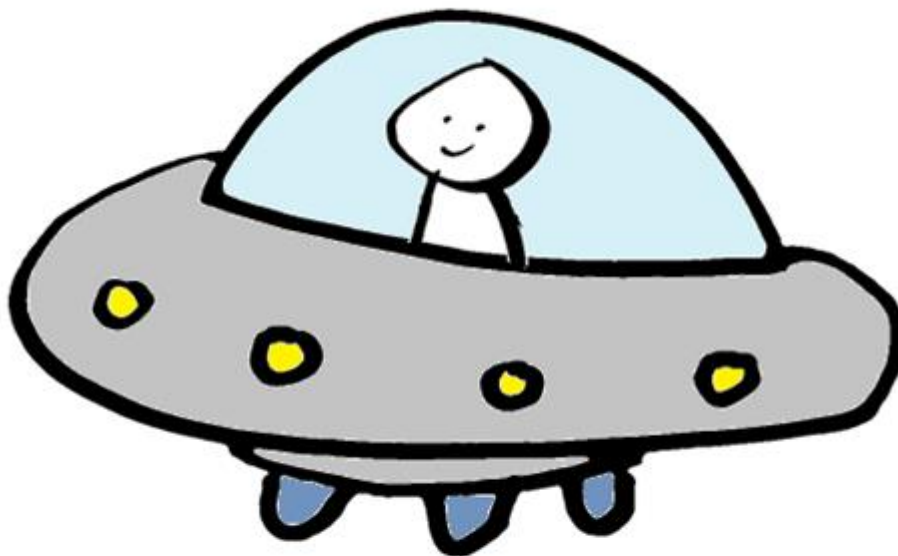

De Regeltaal van de Ruimte

Het schrijven van uitvoerbare regels voor omgevingsdocumenten

Voorwoord.....	3
Inleiding.....	4
Maatschappelijke doelen van de Omgevingswet	4
Instrumenten onder de Omgevingswet	4
Digitaal stelsel onder de Omgevingswet.....	5
Doel van het format	5
Inhoud van het format.....	6
De structuur van het omgevingsdocument	6
1. De eerste fase: verkennen	7
Inzicht krijgen in alle bestaande regels.....	7
Stappenplan voor het verkennen van bestaande regels.....	7
Eindresultaat van de verkenningfase	9
2. De tweede fase: uitwerken	10
Keuzes maken.....	10
Stappenplan voor het uitwerken van regels	10
Eindresultaat van de uitwerkingsfase.....	14
3. De derde fase: borgen	15
Regels op de juiste plek en klaar voor het DSO	15
Stappenplan voor het borgen van de set met regels	15
Eindresultaat borgingsfase	16
Conclusie en geleerde lessen	18
Bijlage 1: Borging van de activiteit 'Handelsreclame maken of voeren' in verschillende structuren	21
Bijlage 2: Verkennen, uitwerken, borgen van de activiteit 'Maken of veranderen van een uitweg'	52

Voorwoord

In de periode tussen april en september 2025 hebben wij - zeven medewerkers en drie coaches van gemeenten en waterschap - gewerkt aan een project binnen het Leertraject tot DSO-professional van de VNG en IPO. Als onderwerp hebben wij gekozen: 'Uitvoerbare regelgeving schrijven voor omgevingsdocumenten'.

Onze groepsgenoten hebben verschillende ervaringen opgedaan in de praktijk sinds de invoering van de Omgevingswet. Onze frustraties en successen hebben we de afgelopen maanden met elkaar gedeeld. We kwamen tot de conclusie dat een duidelijk format voor het overzetten van bestaande regels in één omgevingsdocument ontbreekt. Dit terwijl het analyseren en overzetten van bestaande regels voor alle bestuursorganen één van de grote uitdagingen is sinds de invoering van de wet.

Met dit rapport willen we daarom een format neerzetten voor alle bestuursorganen die regels moeten analyseren en overzetten in één omgevingsdocument. Op die manier is er voor de bestuursorganen altijd iets om op terug te vallen als zij aan de slag gaan met het overzetten van regels. Het format geeft weer welke analyse moet worden uitgevoerd om te komen tot een nieuwe set met uitvoerbare regels die past in een omgevingsdocument. Ook laat het format zien hoe deze set met regels zich gedraagt binnen verschillende structuren van een omgevingsdocument.

We wilden geen 'standaard' rapport opleveren, want wie leest er nu een rapport voor de lol? We hebben naast dit format daarom ook gewerkt aan de animatiefilm: "de kleine kwartiermaker in de regeltaal van de ruimte". De animatiefilm is te vinden via www.youtube.com en heeft als titel '**animatiefilm de Kleine kwartiermaker**'. Ons advies is om deze animatiefilm te kijken voordat dit rapport wordt gelezen. Voor de herkenbaarheid is er gekozen om de kleuren van de planeten uit de animatiefilm overeen te laten komen met de kleuren van de structuren. De structuren die in dit rapport worden behandeld zijn: themagericht, gebiedsgericht en activiteitgericht.

Wij hopen dat o.a. planjuristen, regelanalisten, geo- en annotatie-specialisten bij waterschappen, gemeenten en provincies wat aan het format hebben. Door het te maken hebben wij in ieder geval veel geleerd. Deel het daarom vooral met iedereen die zich bezighoudt met de Omgevingswet en het opstellen van omgevingsdocumenten!

*Bouke Bouma
Jacco Dijkhuizen
John de Ruiter
Hanneke Sikkema
Anke Veeling
Renske ten Veen
Susanne Veltmaat*

Inleiding

Maatschappelijke doelen van de Omgevingswet

Voordat beleid wordt opgesteld of regels worden geschreven, is het belangrijk om stil te staan bij de doelen van de Omgevingswet. Eén van de belangrijkste doelen van de Omgevingswet is:

'Het bereiken van een balans tussen het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving'.

Dit staat in artikel 1.3 van de wet, waarin de maatschappelijke doelen worden uitgelegd. In de toelichting op de wet wordt het spanningsveld tussen deze twee doelstellingen beschreven: maximale bescherming leidt tot onvervulde maatschappelijke wensen, maar maximale ontwikkeling leidt tot een onleefbaar land.

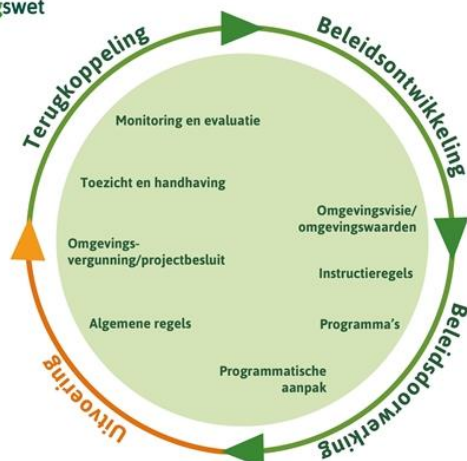
Doordat de Omgevingswet alle wetten en regels over de fysieke leefomgeving bundelt, vormt de wet de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving als één geheel. Het belangrijkste doel daarbij is dus om de balans tussen het beschermen en benutten van onze fysieke leefomgeving te bewaken.

Instrumenten onder de Omgevingswet

Om deze doelen in de praktijk te realiseren, hebben bestuursorganen verschillende instrumenten. Deze instrumenten helpen bij het maken van beleid, het vaststellen van regels en het uitvoeren van plannen. De belangrijkste instrumenten zijn: de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsdocument.

De **omgevingsvisie** geeft op lange termijn aan welke doelen en keuzes een bestuursorgaan maakt voor de leefomgeving. Het **programma** richt zich op specifieke onderwerpen of projecten en beschrijft welke acties nodig zijn. Het **omgevingsdocument** bevat de regels voor wat wel en niet mag in een gebied. Voor gemeenten is dit document het omgevingsplan, voor provincies de omgevingsverordening en voor waterschappen de waterschapsverordening.

De instrumenten sluiten aan bij de verschillende fasen van de beleidscyclus: van doelen stellen, plannen maken, regels vaststellen tot uitvoeren en controleren. Zo zorgt de beleidscyclus voor een structuur om de instrumenten van de Omgevingswet goed in te zetten en op elkaar af te stemmen. In de onderstaande afbeelding is de beleidscyclus visueel weergegeven:

Bron: [Beleidscyclus](#) | Informatiepunt Leefomgeving

Digitaal stelsel onder de Omgevingswet

De instrumenten van de Omgevingswet worden ondersteund door het **Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)**. Dit is een digitaal systeem waarin alle informatie over de fysieke leefomgeving bij elkaar komt. Bestuursorganen kunnen via het DSO hun omgevingsvisies, programma's en omgevingsdocumenten publiceren en delen met andere organisaties, inwoners en bedrijven. Ook kunnen vergunningchecks worden gedaan in het DSO en kunnen vergunningen en meldingen via het DSO worden aangevraagd.

Het doel van het DSO is om alle informatie over de fysieke leefomgeving op één plek digitaal beschikbaar te maken. Zo maakt het DSO het mogelijk om dienstverlening aan overheden, inwoners en bedrijven te bieden, omdat zij gemakkelijk toegang hebben tot actuele gegevens over plannen, regels en vergunningen. Bij het opstellen van omgevingsdocumenten moeten bestuursorganen dus ook zorgen dat het omgevingsdocument digitaal kan worden ontsloten in het DSO.

Doel van het format

Het doel van dit format is om professionals die zich bij overheden bezighouden met het opstellen en verwerken van regels voor omgevingsdocumenten – zowel op juridisch als op praktisch of technisch vlak – handvatten te bieden voor het opstellen van regels die uitvoerbaar zijn.

Met uitvoerbaar wordt in het format bedoeld: regels die uitvoering geven aan bepaald beleid, aansluiten op de praktijk en die voor overheden, inwoners en bedrijven eenvoudig vindbaar en leesbaar zijn in het DSO.

Bij het opstellen van dit format was de belangrijkste vraag:

"Hoe ontwerp je een gestructureerd en beheersbaar omgevingsdocument dat juridisch uitvoerbaar is, dienstverlenend en wendbaar, met een goede balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving?"

Inhoud van het format

Het format bestaat uit een stappenplan dat bestuursorganen kunnen doorlopen bij het opstellen van regels voor omgevingsdocumenten. Het format is daarbij opgedeeld in drie stappen, namelijk:

1. **Verkennen:** alle bestaande regels over een bepaalde activiteit **verkennen**;
2. **Uitwerken:** de regels **uitwerken** in een nieuwe set met regels die geschikt is voor omgevingsdocumenten onder de Omgevingswet;
3. **Borgen:** de nieuwe set met regels **borgen** in het omgevingsdocument.

Bij elke fase wordt toegelicht welke keuzes en analyses er gemaakt kunnen worden en wat eventuele effecten zijn van bepaalde keuzes op de uitvoerbaarheid van regels. In bijlage 2 is het stappenplan in de praktijk toegepast.

De structuur van het omgevingsdocument

In de laatste fase waarin regels worden geborgd in een omgevingsdocument krijgt de structuur waarin de regels kunnen worden geplaatst speciale aandacht. De structuren die aan omgevingsdocumenten kunnen worden gegeven zijn namelijk van invloed op de beheersbaarheid en wendbaarheid van omgevingsdocumenten. Om dit visueel te maken is naast het format de animatiefilm: "de kleine kwartiermaker in de regeltaal van de ruimte" gemaakt. Het advies is om deze video te kijken voordat het format wordt gelezen. Ook is er naast dit rapport een bijlage opgesteld waarin regels zijn geplaatst in verschillende structuren. Voor een verdieping in de structuren wordt ook geadviseerd om bijlage 1 door te nemen.

We willen benadrukken dat de kwaliteit van de regels belangrijker is dan de specifieke structuur van het omgevingsdocument. Goed opgestelde regels kunnen in verschillende structuren worden geplaatst zonder per definitie aan uitvoerbaarheid in te boeten.

1. De eerste fase: verkennen

Inzicht krijgen in alle bestaande regels

De activiteit is een belangrijk begrip onder de omgevingswet. Om de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving te bewaken, gaat de Omgevingswet uit van **het reguleren van activiteiten**. Zo wordt in artikel 5.1 van de wet ingegaan op de omgevingsvergunning voor activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan de omgevingsplanactiviteit, de bouwactiviteit of de milieubelastende activiteit. Ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is opgebouwd vanuit activiteiten. Daarbij worden de activiteiten uit artikel 5.1 van de Omgevingswet in het DSO nog verder in detail uitgesplitst. Denk bijvoorbeeld aan 'graven in de bodem' (omgevingsplanactiviteit), 'een dakkapel bouwen' (bouwactiviteit), of het 'lozen op of in de bodem' (milieubelastende activiteit).

Een activiteit vormt dan ook de basis voor de verkenning. Bij de verkenning verzamel je alle informatie die te maken heeft met een bepaalde activiteit. In het stappenplan hieronder staat welke informatie daarbij belangrijk is.

Stappenplan voor het verkennen van bestaande regels

Definieer de activiteit

- ◆ Wat houdt de activiteit precies in?
 - ◆ Definieer de activiteit;
 - ◆ Bepaal of er ook een bovenliggende activiteit is;
 - ◆ Zijn er meerdere activiteiten die onder deze bovenliggende activiteit vallen?
 - ◆ Wat wordt er aangevraagd bij een vergunningsaanvraag voor deze activiteit?
 - ◆ Is er al een formulier met indieningsvereisten?
- ☺ *Tip:* bij onduidelijkheid over begrippen: kijk of de begrippen al uitgewerkt zijn in de AMVB's en wat er in de 'Dikke van Dale' staat.

Bruidsschat

- ◆ Wat staat er in de bruidsschat over de activiteit?

Rijk

- ◆ Wat staat er in landelijke wetgeving (waaronder Bbl, Bkl en Bal) over de activiteit?

- ◆ Wat is de reikwijdte voor het bestuursorgaan om regels te stellen over de activiteit?
- ◆ Zijn er instructieregels die bepalen dat er iets geregeld moet worden over de activiteit?

Provincie

- ◆ Zijn er regels in de provinciale verordening of in beleid die de activiteit raken?
- ◆ Zijn er instructieregels die bepalen dat er iets geregeld moet worden over de activiteit?

Waterschap

- ◆ Zijn er regels in de waterschapsverordening, programma's en het beleid die de activiteit raken?

Gemeente

- ◆ Wat staat er in beleid (bijvoorbeeld de omgevingsvisie)?
 - ◆ Raakt de activiteit lopende programma's?
 - ◆ Zijn er gemeentelijke regels over de activiteit die van belang zijn (bestemmingsplan, APV, VFL, verordeningen, welstandsnota, beeldkwaliteitsplannen)?
- ☺ *Tip: ga ook in gesprek met beleidsmedewerkers en andere professionals binnen de organisatie, niet al het beleid zal namelijk in een omgevingsvisie vastgelegd zijn.*

Vergunningen

- ◆ Welke vergunningen zijn er de afgelopen jaren verleend voor deze activiteit?
- ◆ Zijn er vergunningplichten die toestemmingsvrij kunnen worden?
- ◆ Zijn er vergunningplichten die omgezet kunnen worden naar een melding- of informatieplicht?
- ◆ Onder welke voorwaarden worden vergunningen verleend? Waar wordt aan getoetst?

Handhaving

- ◆ Speelt handhaving (vaak) een rol bij deze activiteit?

◆ Waarom wordt er wel/niet op de activiteit gehandhaafd?

Eindresultaat van de verkenningsfase

Aan het eind van de verkenningsfase heb je een inventarisatie van alle bestaande regels die van toepassing zijn op één specifieke activiteit. Dit overzicht bevat:

- Wat is precies de reikwijdte van de activiteit?
- Welke regels heb ik over de activiteit, wat is de herkomst van de regels?
- Welke onjuistheden zitten er in deze regels?
- Welke verschillen zijn er tussen de bestaande regels over de activiteit?
- Hoe wordt er in de uitvoering omgegaan met regels over de activiteit?

Al deze informatie dient als basis voor het uitwerken van een nieuwe set regels voor in het omgevingsdocument.

2. De tweede fase: *uitwerken*

Keuzes maken

In de eerste fase heb je geïnteriseerd wat er aan regels is over een activiteit. In de volgende fase wordt bepaald wat je met die regels gaat doen. Dit kan bijvoorbeeld zijn: **uniformiseren**, **dereguleren**, **schrappen** en vervolgens die keuze **motiveren**. Het doel van de tweede fase is om een nieuwe set met uitvoerbare regels op te stellen voor het omgevingsdocument. In het stappenplan hieronder wordt omschreven welke stappen daarbij van belang zijn.

Stappenplan voor het uitwerken van regels

Omschrijf de context van de activiteit

- ◆ Wat wil je precies regelen?
 - ◆ Hoe formuleer je de activiteit?
 - ◆ Wat is het doel is van het opnemen van de activiteit in het omgevingsdocument?
- ☺ *Tip:* houdt rekening met de reikwijdte die het bevoegde gezag heeft om regels te stellen (zie ook verkenning).

Bepaal op welke locaties de activiteit van toepassing is

→ Bepaal of er specifieke regels moeten komen voor *gebiedstypen*

Algemeen:

- ◆ Gebiedstypen worden met name gebruikt door gemeenten;
- ◆ Een omgevingsvisie geeft richting aan het gebiedstype. Voor de activiteit kan deze richting verschillen per gebiedstype waardoor dit leidt tot verschillen in de regels;
- ◆ Gebiedstypen kunnen niet elkaar overlappen;
- ◆ Bij het vaststellen van gebiedstypen worden meerdere belangen meegenomen. Elk gebiedstype kenmerkt zich door één zwaarwegend belang;
- ◆ Er kan niet worden geanticipeerd op toekomstige gebiedstypen voor een activiteit;
- ◆ Bij gebiedstypen kun je denken aan: bedrijventerrein, buitengebied, centrumgebied, woongebied.

Analyse van de activiteit:

- ◆ Wil je dat de activiteit mogelijk is in alle gebiedstypen?
- ◆ Wil je dat de activiteit in een bepaald gebiedstype niet mogelijk is?

- ☺ *Tip:* Het goed afbakenen van een gebiedstype binnen omgevingsdocumenten helpt bij het motiveren van je regels en dus ook van het afwijken van die regels, dus bij de beoordeling van BOPA-vergunningen.

→ **Bepaal of er specifieke regels moeten komen voor *functies***

Algemeen:

- ◆ Functies worden met name gebruikt door gemeenten (ETFAL);
- ◆ Er kan niet worden geanticipeerd op toekomstige functies voor een activiteit;
- ◆ Er kunnen meerdere functies in een gebiedstype op dezelfde locatie aanwezig zijn (dubbelfuncties);
- ◆ Bij functies kun je denken aan: wonen, bedrijf, water, kantoor, natuur (veelal zijn functies aanwezig op perceelsniveau, zij komen voort uit de oude bestemmingen).

- ☺ *Tip:* In de oude documenten waren bestemmingen zoals 'water', 'beken en sprengen' en 'waterkeringen' opgenomen. Soms als dubbelbestemming. Het loont om deze oude bestemmingen onder de loep te nemen, te kijken in hoeverre ze nog relevant zijn en wat je dan precies wilt regelen als je deze gebieden aanmerkt met zo'n functie. Het 1 op 1 overnemen uit oude regelgeving is niet altijd handig. De oude bestemmingen komen niet altijd meer overeen met de feitelijke situatie in de praktijk. Denk hierbij aan een onderhoudstrook van een waterschap die bijvoorbeeld veranderd is van 5 naar 1 meter. Is het dan nog nodig om hetzelfde gebied de functie 'water' te geven? Overleg in zo'n situatie indien nodig ook met andere overheden.

Analyse van de activiteit:

- ◆ Ga na of het er voor het reguleren van de activiteit toe doet wat de functie is. Zo kan het zijn dat een activiteit geen enkele relatie heeft met een functie – regel hem dan voor alleen gebiedstypen of het hele ambtsgebied;
 - ◆ Bepaal of er onderscheid is in de functies waarvoor de activiteit geldt;
 - ◆ Bepaal wat de regelkwalificatie is voor de activiteit voor de verschillende functies.
- ☺ *Tip:* Hoe duidelijker de kaders voor een bepaalde functie zijn, hoe makkelijker het wordt om BOPA-vergunningen te motiveren.
- ☺ *Tip:* Functies worden alleen met een kaart opgenomen als er daadwerkelijk een functie aanwezig is en hier minimaal één algemene juridische regel aan hangt (dus een regel voor iedereen).

→ **Bepaal of er specifieke regels nodig zijn voor *te beschermen locaties***

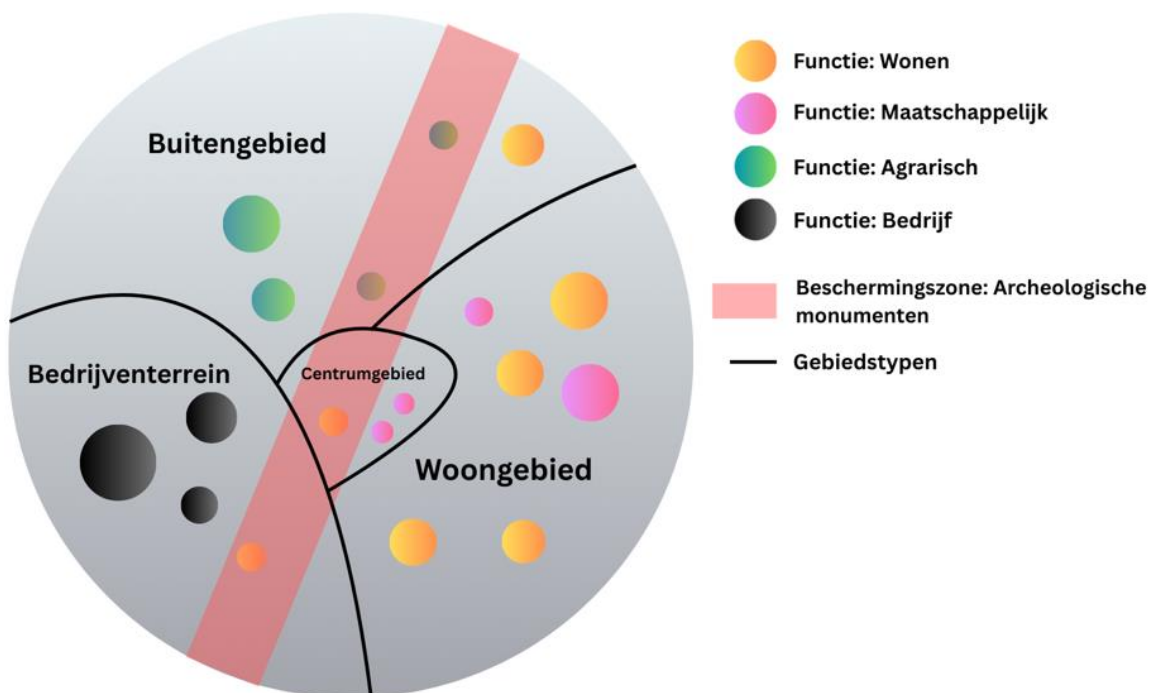
Algemeen:

- ◆ Voor waterschappen zijn te beschermen locaties de belangrijkste grondslag voor het reguleren van activiteiten;
 - ◆ Voorbeelden van te beschermen locaties zijn: welstandsgebied, bebouwingscontour houtkap, grondwaterbeschermingsgebieden, archeologie, persleidingen en monumenten;
 - ◆ Deze aandachts- en/of beperkingengebieden kunnen impact hebben op de activiteit.
- ☺ *Tip:* soms kan een te beschermen locatie ook voortkomen uit (instructie)regels van andere bestuursorganen.

Analyse van de activiteit:

- ◆ Bepaal of de regels over een activiteit worden beïnvloed door een te beschermen locatie.

Voeg alle locaties samen en bepaal hoe je de activiteit op deze locaties wel/niet reguleert

Afbeelding 3. Een visueel overzicht van alle locaties voor de activiteit

- ◆ Stel vast of een regel over de activiteit écht noodzakelijk is voor de bepaalde locaties;
- ◆ Bepaal of er verschillen zijn in de regelkwalificaties voor bepaalde gebiedstypen of functies. Soms wil je een activiteit in het ene gebied dereguleren (toestemmingsvrij) en in het andere gebied reguleren (vergunningplicht).

☺ *Tip:* houdt rekening met het effect van het reguleren of dereguleren op de ambtelijke organisatie (meer vergunningplichten = meer vergunningverleners, meer toestemmingsvrij = meer handhaving).

Stem gemaakte keuzes af met de organisatie

Bij het uitwerken van de activiteit kan het zijn dat je keuzes hebt gemaakt over de indeling van gebieden en functies en over welke onderdelen je wel of niet reguleert.

- ◆ Stem deze keuzes indien nodig af met bestuur en/of politiek;
- ◆ Stem deze keuzes indien nodig af met de organisatie (vergunningverlening, handhaving en beleid).

Schrijf de regels voor de activiteit uit in een vaste volgorde

- ◆ De informatie die je in de uitwerkingsfase hebt verzameld schrijf je op in een regel in een vaste structuur.

Definitie (begripsbepaling)	Wat is de activiteit?
Toepassingsbereik	<p>Wat is het toepassingsbereik van de activiteit?</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Het toepassingsbereik geeft aan voor wie, in welke gevallen en voor welke locatie een regel geldt.
Doel	<p>Wat is het doel/oogmerk van deze activiteit?</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Wat wil je ermee bereiken?
Regelkwalificatie	<p>Schrijf de regels voor deze activiteit uit met de regelkwalificatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Toestemmingsvrij; ◆ Informatieplicht; ◆ Meldingsplicht; ◆ Vergunningplichtig; ◆ Verbod;

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ (Anders geduid).
Aanvraagvereisten	<p>Welke aanvraagvereisten zijn er?</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Aanvraagvereisten zijn de voorwaarden en documenten die je nodig hebt om een officiële aanvraag te doen; ☺ <i>Tip:</i> Het is verplicht om aanvraagvereisten op te nemen in je omgevingsplan of -verordening uitgezonderd wat al in de Omgevingsregeling is opgenomen. ☺ <i>Tip:</i> Op activiteitsniveau aangeven wat de aanvraagvereisten zijn maakt het voor de vergunningverlener makkelijk en is ook dienstverlenend.
Beoordelingsregels	<p>Wat zijn de beoordelingsregels?</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Beoordelingsregels zijn de criteria en voorwaarden die overheden gebruiken om een aanvraag voor een omgevingsvergunning te beoordelen. Ze bepalen onder welke omstandigheden een vergunning kan worden verleend of geweigerd. ☺ <i>Tip:</i> Zorg dat ze passend zijn bij je aanvraagvereisten. ☺ <i>Tip:</i> Beoordelingsregels kunnen ook in de instructieregels van de Omgevingsverordening staan. Deze mag je niet overnemen. Vergunningverleners moeten hier wel aan toetsen.
Begrippen	Zijn er begrippen die moeten worden uitgelegd?
Meet- en rekenbepalingen	Moeten de meet- en rekenbepalingen aangevuld worden?

Eindresultaat van de uitwerkingsfase.

Aan het eind van de uitwerkingsfase heb je een volledige set met regels waarmee een bepaalde activiteit op bepaalde locaties wordt gereguleerd.

3. De derde fase: *borgen*

Regels op de juiste plek en klaar voor het DSO

In de derde fase zorg je ervoor dat de set met regels over de activiteit wordt verwerkt in software. Ook wordt de set met regels geborgd in de structuur van een omgevingsdocument. Tot slot wordt de set met regels over de activiteit in procedure gebracht. In het stappenplan hieronder worden de stappen voor het borgen van regels over een activiteit uiteengezet.

Stappenplan voor het borgen van de set met regels

Bepaal in welke structuur je de set met regels plaatst in het omgevingsdocument

Een omgevingsdocument kan op verschillende manieren worden opgebouwd. Er zijn grofweg drie structuren te onderscheiden: gebiedsgericht, activiteitgericht of themagericht. De gekozen structuur heeft invloed op de wendbaarheid van het document en bepaalt onder andere:

- ◆ Hoe makkelijk de regels te vinden zijn in het omgevingsdocument zelf;
- ◆ Hoe leesbaar het omgevingsdocument zelf blijft voor initiatiefnemers, vergunningverleners, beleidsmedewerkers en handhavers;
- ◆ Hoe efficiënt het document beheerd en gewijzigd kan worden.

Gebiedsgerichte structuur: er wordt per gebied of locatie gekeken naar welke regels gelden en de regels worden op deze manier in het document geborgd. Deze structurering loopt bij voorkeur langs de gebiedstypen.

Activiteitgerichte structuur: de activiteit wordt ambtsgebied breed opgepakt. Alle regels rondom de activiteit komen bij elkaar te staan. Binnen de activiteit zien we de gebiedstypen, functies en te beschermen locaties weer terugkomen.

Themagericht structuur: er wordt per thema gestructureerd. Alleen de regels over de activiteit die het thema raken worden bij het thema opgenomen.

☺ *Tip:* In bijlage 1 is een activiteit uitgewerkt in een set met regels. De set met regels is vervolgens geplaatst in de verschillende structuren. Voor inzicht in de

verschillende structuren en de gevolgen voor de wendbaarheid van een omgevingsdocument wordt dus verwezen naar bijlage 1.

Plaats de regels in software en annotateer ze

- ◆ Verwerk de juridische regels over de activiteit met de artikelsgewijze toelichting in software;
- ◆ Verwerk ook een algemene toelichting over de set met regels;
- ◆ Annoteer de regels in software (zie voorbeeld in de bijlagen).

☺ *Tip:* zie ook de annotatierichtlijn van Geonovum (<https://www.wegwijzertpod.nl/Implementatieondersteuning/annotatierichtlijn>).

Zet de regels om in vragenbomen en maak ze toepasbaar

- ◆ Stel een vergunningcheck op of pas een bestaande vergunningcheck aan (dit is niet verplicht). Het doel van de vergunningcheck is om door middel van vragen en antwoorden een beeld te krijgen of het uitvoeren van een activiteit op een bepaalde locatie toestemmingsvrij, informatie-, melding- of vergunningsplichtig is;
- ◆ Maak aanvraagformulieren aan voor het DSO (dit is wel verplicht als het gaat om een vergunningplichtige activiteit);
- ◆ Zorg dat de locaties die zijn opgenomen bij de regels over de activiteit beschikbaar om te gebruiken bij de toepasbare regels. Met andere woorden: zorg dat alle geografische informatie op orde is.

☺ *Tip:* In de borgingsfase kan het zijn dat de regelanalist erachter komt dat de regels niet toepasbaar te maken zijn. Ga dan terug naar de tweede fase en werk de set met regels opnieuw uit. Het kan daarom verstandig zijn om in fase 2 al te beginnen met het opstellen van de toepasbare regels, tegelijk met het opstellen van de juridische regels.

Breng de regels over de activiteit in procedure

- ◆ Breng de set met regels in procedure om ze wettelijk te borgen.

☺ *Tip:* zie ook de wegwijzer van het Geonovum <https://www.wegwijzertpod.nl/wijzigen-van-het-omgevingsplan-met-stoptpod-procedure-deel-1>

Eindresultaat borgingsfase

Aan het einde van de borgingsfase is de set met regels over de activiteit:

- Qua inhoud en structuur op orde;
- Technisch op orde;
- Juridisch correct.

Conclusie en geleerde lessen

Het was een hele reis door de ruimte. Onze UFO is geland... Een groep met veel diversiteit, chaotisch, maar toch orde en balans gevonden. En een eindresultaat waar we allemaal trots op zijn.

Bij het schrijven van dit rapport kwamen we tot de ontdekking dat het simpelweg overzetten van bestaande regels naar omgevingsdocumenten zonder duidelijke aanpak en zonder heldere structuur leidt tot een omgevingsdocument dat moeilijk wendbaar en beheersbaar is. In antwoord op de hoofdvraag:

"Hoe ontwerp je een gestructureerd en beheersbaar omgevingsdocument dat juridisch uitvoerbaar is, dienstverlenend en wendbaar, met een goede balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving?"

-komen wij tot de conclusie dat je voor juridisch uitvoerbare en wendbare regels in omgevingsdocumenten heel goed moet weten wat je inhoudelijk gezien aan regels in het document plaatst en volgens welke werkwijze je dit doet. Je zult daarbij heel consistent te werk moeten gaan om regels te schrijven enerzijds de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving waarborgen en anderzijds in begrijpelijke taal in het DSO kunnen worden gepresenteerd aan overheden, inwoners en bedrijven. Wij hopen dat het format bijdraagt aan een consistente werkwijze en dat het handvatten biedt om activiteiten consistent en volgens een vast stappenplan te analyseren. Uiteraard is dit format maar een begin en kan deze op basis van nader onderzoek verder uitgewerkt worden.

Allemaal hebben we veel lessen geleerd die we jullie niet willen onthouden.

Enkele geleerde lessen die we hebben geleerd ten aanzien van het analyseren van activiteiten:

- ◆ Als je een activiteit niet gelijk voor het hele ambtsgebied analyseert maar voor een specifiek gebied, dan mis je een compleet overzicht van de activiteit. Dit kan voor (onnodig) extra werk zorgen, omdat je bij het volgende gebied je eerder vastgestelde regel over de activiteit opnieuw moet herzien, of omdat je onnodig veel regels in je omgevingsdocument krijgt. Die regels moeten allemaal aangepast worden bij beleidswijzigingen en technisch beheerd;
- ◆ Als je een activiteit voor het hele ambtsgebied analyseert en vaststelt, dan kunnen belanghebbenden gericht participeren, omdat het gesprek gaat over de activiteit in plaats van over veel verschillende onderwerpen in een gebied;

- ◆ Bij het inventariseren van bestaande regels over een activiteit is het van belang om de zin en onzin uit de bestaande regels te onderscheiden. Niet alles hoeft meegenomen te worden in een nieuwe set met regels. Soms kunnen zaken ook gemotiveerd buiten beschouwing worden gelaten;
- ◆ Uitzoomen loont meer dan regels te knippen en te plakken zonder grondige analyse. De verkenningfase levert meer op dan gedacht en deze stap is dus van groot belang. Zie hiervoor ook bijlage 2;
- ◆ Een belangrijke basis voor het opstellen van regels over activiteiten ligt in een omgevingsvisie. Zorg dat de omgevingsvisie verder doorontwikkeld, zodat deze voldoende kaders biedt.

Enkele geleerde lessen die we hebben geleerd ten aanzien van verschillende structuren:

- ◆ De regelanalist en de beheerder van het omgevingsdocument kunnen het meest efficiënt werken als er zo min mogelijk herhaling en differentiatie van regels in het omgevingsdocument zit. Dit is het geval als alle regels over een activiteit zoveel mogelijk op één plek in het omgevingsdocument staan;
- ◆ Alle structuren hebben voor- en nadelen. Oefen in de pre-omgeving om te zien hoe een structuur uitpakt en wat je als organisatie goed vindt werken;
- ◆ Structuur is belangrijk voor de complexiteit van annoteren en daarmee de beheersbaarheid van je omgevingsdocument. Een annotatie-specialist kan het meest efficiënt werken als er een keuze is gemaakt voor één duidelijke structuur;
- ◆ Bij een themagerichte structuur is het moeilijk om de regels op de goede plekken in het document te verwerken, je krijgt namelijk al snel discussie over welke thema's de activiteit nu precies raakt;
- ◆ Het kiezen van een structuur voor het omgevingsdocument blijkt geen direct effect te hebben op de dienstverlening. Het heeft echter wel invloed op de bedrijfsvoering, de complexiteit van je omgevingsdocument zelf en daarmee ook de belasting op de medewerkers die het plan moeten aanpassen en beheren.

Enkele geleerde lessen die we hebben geleerd ten aanzien van de bedrijfsvoering:

- ◆ Door het opknippen van de analyse van activiteiten in verschillende fasen kun je gericht taken verdelen en opdrachten uitbesteden;
- ◆ Ook al werk je met de drie fasen, het vastleggen van het resultaat blijft vaak spannend voor de juridische doorwerking. Het goed inrichten van monitoren en evalueren vermindert de spanning;
- ◆ Om de drie fasen te kunnen doorlopen heb je bepaalde specialismen in je organisatie nodig, waaronder in ieder geval: een planjurist, geo-analist, regelanalist en een annotatie-specialist.

En tot slot als belangrijkste aanbeveling: kijk de animatiefilm en ga met het format aan de slag! - De animatiefilm is te vinden via www.youtube.com en heeft als titel: '**animatiefilm de Kleine kwartiermaker**'.

Bijlage 1: Borging van de activiteit 'Handelsreclame maken of voeren' in verschillende structuren

Gebiedsgericht schrijven:

Hoofdstuk 4 Bedrijventerrein

Artikel 4.x.1 Toepassingsbereik

Annoteren met:
<i>Activiteit</i>
<ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren
<i>Locatie</i>
<ul style="list-style-type: none">- Bedrijventerrein
<i>Functies</i>
<ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf- Horeca;- Detailhandel
<i>Beschermen</i>
-
De functies worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.

Lid 1.

Deze afdeling gaat over het maken en voeren van handelsreclame bij bedrijven met de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca en detailhandel.

Lid 2.

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame voor beroep en bedrijf aan huis bij de functie wonen.

Artikel 4.X.2 Handelsreclame maken of voeren op bedrijventerreinen

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Bedrijventerrein <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf- Horeca;- Detailhandel <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- monumenten <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>
--

Lid 1.

Het maken of voeren van handelsreclame op bedrijventerreinen is toestemmingsvrij als deze:

- a. niet in, op of aan een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- b. het reclame betreft voor het op het perceel aanwezige bedrijf en de diensten en goederen van dit bedrijf;
- c. het geen daglichtreflecterende reclame betreft;
- d. het geen reclame betreft die periodiek oplicht of beweegt;
- e. het geen lichtbakken en reclame betreft in felle kleuren;
- f. het geen reclame betreft aangebracht op een pand met een functie wonen;
- g. het geen reclame betreft op daken of dakgoten;
- h. de reclame niet doorloopt of verspreid is over meerdere gebouwen; en
- i. wanneer het een bedrijf aan de rand van het bedrijventerrein betreft als deze:
 1. maximaal één reclameuiting per bedrijf vlak op de gevel plaatst met een maximale hoogte van 2 meter en niet breder is dan de helft van de breedte van het gebouw met een maximale breedte van 6 meter;
 2. maximaal 2 vrijgeplaatste reclame uitingen op het bedrijfsperceel plaatst, die niet hoger dan 3,5 meter zijn en niet breder dan 2 meter; en

3. maximaal 1 geplaatste vlag per bedrijf plaatst met een maximale oppervlakte van 4m² .

Lid 2.

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als deze:

- a. niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst; en
- b. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame op bedrijventerreinen vergunningplichtig.

Artikel 4.X.4 Beoordelingsregels

Annoteren met:
Activiteit
- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren
Locatie
- Bedrijventerrein
Functies
-
Beschermen
-

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame op bedrijventerrein wordt verleend indien:

- a. reclame op de gevel ontworpen is als zelfstandig element, afgestemd in maat, schaal en detaillering op de pui;
- b. het geïntegreerd is in de architectuur en tot het hoogst noodzakelijke wordt beperkt;
- c. de verkeersveiligheid niet in het geding is; en
- d. geen onevenredige overlast is voor gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Artikel 4.X.5 Aanvraagvereisten

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Bedrijventerreinen <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">-
--

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- f. gegevens van de aanvrager.

Hoofdstuk 5 Buitengebied

Artikel 5.x.1 Toepassingsbereik

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p>
--

Lid 1.

Deze afdeling gaat over het maken en voeren van handelsreclame bij bedrijven met de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca en detailhandel.

Lid 2.

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame voor beroep en bedrijf aan huis bij de functie wonen.

Artikel 5.X.3 Handelsreclame maken of voeren in het Buitengebied

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied; <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf;- Horeca;- detailhandel <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>
--

Lid 1

Het maken of voeren van handelsreclame in het gebiedstypen Buitengebied is toestemmingsvrij als deze:

- het perceel of gebouw waar de reclame-uiting wordt of is geplaatst een functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel betreft;
- niet in, op of aan een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- onverlicht is
- kleiner is dan 0,50m² en de langste zijde korter dan 1 meter is;
- maximaal 2 vlaggen per pand aan de gevel met een maximale stoklengte van 1 meter en een maximale oppervlakte van 1,5m²; en
- niet wordt aangeplakt op de ramen of de ramen worden geblindeerd.

Lid 2

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als deze:

- a. binnen de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel wordt gevoerd;
- b. niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- c. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame in de onder lid 1 het buitengebied vergunningsplichting.

Artikel 5.X.4 Beoordelingsregels

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">-
--

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in het buitengebied wordt verleend indien:

- a. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- b. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Artikel 5.X.5 Aanvraagvereisten

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">-

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- f. gegevens van de aanvrager.

Hoofdstuk 6 Centrumgebied

Artikel 6.x.1 Toepassingsbereik

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Centrumgebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>

Lid 1.

Deze afdeling gaat over het maken en voeren van handelsreclame bij bedrijven met de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca en detailhandel.

Lid 2.

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame voor beroep en bedrijf aan huis bij de functie wonen.

Artikel 6.X.3 Handelsreclame maken of voeren in het Centrumgebied

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Centrumgebied</i> <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf;- Horeca;- <u>detailhandel</u> <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten- Beschermd stadsgezicht <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>

Lid 1

Het maken of voeren van handelsreclame in het *Centrumgebied* is toestemmingsvrij als deze:

- het perceel of gebouw waar de reclameuiting wordt of is geplaatst een functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel betreft;
- niet in, op of aan een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- onverlicht is
- kleiner is dan 0,50m² en de langste zijde korter dan 1 meter is;
- maximaal 2 vlaggen per pand aan de gevel met een maximale stoklengte van 1 meter en een maximale oppervlakte van 1,5m²;
- niet wordt aangeplakt op de ramen of de ramen worden geblindeerd; en
- bij de functie horeca in het beschermd stadsgezicht, maximaal één historisch verantwoord menubord per gevel met een maximale oppervlakte van 0,5m² op de gevel van de begane grond van het bedrijf.

Lid 2

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als deze:

- a. binnen de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel wordt gevoerd;
- b. niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- c. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame in de onder lid 1 het centrumgebied vergunningsplichting.

Artikel 6.X.4 Beoordelingsregels

Annoteren met:
<i>Activiteit</i>
- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren
<i>Locatie</i>
- Centrumgebied
<i>Functies</i>
-
<i>Beschermen</i>
-

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in het centrumgebied wordt verleend indien:

- a. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- b. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Artikel 6.X.5 Aanvraagvereisten

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Centrumgebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">-

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- f. gegevens van de aanvrager.

Hoofdstuk 7 Woongebied

Artikel 7.x.1 Toepassingsbereik

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Woongebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>
--

Lid 1.

Deze afdeling gaat over het maken en voeren van handelsreclame bij bedrijven met de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca en detailhandel.

Lid 2.

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame voor beroep en bedrijf aan huis bij de functie wonen.

Artikel 7.X.3 Handelsreclame maken of voeren in het woongebied

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <u>woongebied</u> <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf;- Horeca;- <u>detailhandel</u> <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>

Lid 1

Het maken of voeren van handelsreclame in het *woongebied* is toestemmingsvrij als deze:

- het perceel of gebouw waar de reclameuiting wordt of is geplaatst een functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel betreft;
- niet in, op of aan een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- onverlicht is
- kleiner is dan 0,50m² en de langste zijde korter dan 1 meter is;
- maximaal 2 vlaggen per pand aan de gevel met een maximale stoklengte van 1 meter en een maximale oppervlakte van 1,5m²; en
- niet wordt aangeplakt op de ramen of de ramen worden geblindeerd.

Lid 2

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als deze:

- a. binnen de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel wordt gevoerd;
- b. niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- c. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame in de onder lid 1 het woongebied vergunningsplichting.

Artikel 7.X.4 Beoordelingsregels

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <u>woongebied</u> <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">-

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in het woongebied wordt verleend indien:

- a. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- b. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Artikel 7.X.5 Aanvraagvereisten

Annoteren met:
Activiteit
- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren
Locatie
- <u>woongebied</u>
Functies
-
Beschermen
-

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- f. gegevens van de aanvrager.

Activiteitgericht schrijven:

Hoofdstuk 10 Overige activiteiten

Afdeling 10.x Handelsreclame maken of voeren

Artikel 10.x.1 Toepassingsbereik

Annoteren met:

Activiteit

- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren

Locatie

- Ambtsgebied

Functies

- Agrarisch bedrijf;
- Bedrijf
- Horeca;
- Detailhandel

Beschermen

-

De functies worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.

Lid 1.

Deze afdeling gaat over het maken en voeren van handelsreclame bij bedrijven met de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca en detailhandel.

Lid 2.

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame voor beroep en bedrijf aan huis bij de functie wonen.

Artikel 10.X.2 Handelsreclame maken of voeren op bedrijventerreinen

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Bedrijventerrein <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten <p>De bescherming wordt geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>

Lid 1.

Het maken of voeren van handelsreclame binnen het gebiedstype bedrijventerreinen is toestemmingsvrij als deze:

- a. niet in, op of aan een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- b. het reclame betreft voor het op het perceel aanwezige bedrijf en de diensten en goederen van dit bedrijf;
- c. het geen daglichtreflecterende reclame betreft;
- d. het geen reclame betreft die periodiek oplicht of beweegt;
- e. het geen lichtbakken en reclame betreft in felle kleuren;
- f. het geen reclame betreft aangebracht op een pand met een functie wonen;
- g. het geen reclame betreft op daken of dakgoten;
- h. de reclame niet doorloopt of verspreid is over meerdere gebouwen; en
- i. wanneer het een bedrijf aan de rand van het bedrijventerrein betreft:
 1. maximaal één reclameuiting per bedrijf vlak op de gevel plaatst met een maximale hoogte van 2 meter en niet breder is dan de helft van de breedte van het gebouw met een maximale breedte van 6 meter;
 2. maximaal 2 vrijgeplaatste reclame uitingen op het bedrijfsperceel plaatst, die niet hoger dan 3,5 meter zijn en niet breder dan 2 meter; en

3. maximaal 1 geplaatste vlag per bedrijf plaatst met een maximale oppervlakte van 4m² .

Lid 2.

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als:

- a. deze niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
en
- b. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame binnen het gebiedstype bedrijventerreinen vergunningplichtig.

Artikel 10.X.3 Handelsreclame maken of voeren in overige gebieden

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied;- Centrumgebied;- Woongebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf;- Horeca;- <u>detailhandel</u> <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monumenten- Beschermd stadsgezicht <p>De functies en bescherming worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>
--

Lid 1

Het maken of voeren van handelsreclame in de gebiedstypen Buitengebied, Centrumgebied en Woongebied is toestemmingsvrij als deze:

- a. het perceel of gebouw waar de reclameuiting wordt of is geplaatst een functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel betreft;
- b. niet in, op of aan een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- c. onverlicht is
- d. kleiner is dan 0,50m² en de langste zijde korter dan 1 meter is;
- e. maximaal 2 vlaggen per pand aan de gevel met een maximale stoklengte van 1 meter en een maximale oppervlakte van 1,5m²;
- f. niet wordt aangeplakt op de ramen of de ramen worden geblindeerd; en
- g. bij de functie horeca in het beschermd stadsgezicht, maximaal één historisch verantwoord menubord per gevel met een maximale oppervlakte van 0,5m² op de gevel van de begane grond van het bedrijf.

Lid 2

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als deze:

- a. binnen de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel wordt gevoerd;
- b. niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;
- c. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame in de onder lid 1 genoemde gebiedstypen vergunningsplichting.

Artikel 10.X.4 Beoordelingsregels

Annoteren met:
Activiteit
- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren
Locatie lid 1
- Bedrijventerrein
Locatie Lid 2
- Buitengebied
- Centrumgebied
- Woongebied
Functies
-
Beschermen
-

Lid 1

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in het gebiedstype bedrijventerrein wordt verleend indien:

- a. reclame op de gevel ontworpen is als zelfstandig element, afgestemd in maat, schaal en detaillering op de pui;
- b. het geïntegreerd is in de architectuur en tot het hoogst noodzakelijke wordt beperkt;
- c. de verkeersveiligheid niet in het geding is; en
- d. geen onevenredige overlast is voor gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Lid 2

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in de gebiedstypen Buitengebied, Centrumgebied en woongebied wordt verleend indien:

- a. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- b. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Artikel 10.X.5 Aanvraagvereisten

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Ambtsgebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">-

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- b. beschrijving van het project;
- c. aanduiding van de locatie;
- d. de omgevingsplanactiviteit;
- e. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- f. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- g. gegevens van de aanvrager.

Themagericht schrijven:

Hoofdstuk 10 Economie

Afdeling 10.x Handelsreclame maken of voeren

Artikel 10.x.1 Toepassingsbereik

Annoteren met:

Activiteit

- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren

Locatie

- Ambtsgebied

Functies

- Agrarisch bedrijf;
- Bedrijf
- Horeca;
- Detailhandel

De functies worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.

Lid 1.

Deze afdeling gaat over het maken en voeren van handelsreclame bij bedrijven met de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca en detailhandel.

Lid 2.

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame voor beroep en bedrijf aan huis bij de functie wonen.

Lid 3

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame bij monumenten of voorbeschermde monumenten

Lid 4

Deze afdeling gaat niet over het maken of voeren van handelsreclame in het beschermde stadsgezicht

Artikel 10.X.2 Handelsreclame maken of voeren op bedrijventerreinen

Annoteren met:
Activiteit
- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren
Locatie
- Bedrijventerrein
Functies
-

Het maken of voeren van handelsreclame binnen op bedrijventerreinen is toestemmingsvrij als:

- a. het reclame betreft voor het op het perceel aanwezige bedrijf en de diensten en goederen van dit bedrijf;
- b. het geen daglichtreflecterende reclame betreft;
- c. het geen reclame betreft die periodiek oplicht of beweegt;
- d. het geen lichtbakken en reclame betreft in felle kleuren;
- e. het geen reclame betreft aangebracht op een pand met een functie wonen;
- f. het geen reclame betreft op daken of dakgoten;
- g. de reclame niet doorloopt of verspreid is over meerdere gebouwen; en
- h. wanneer het een bedrijf aan de rand van het bedrijventerrein betreft als deze:
 1. maximaal één reclameuiting per bedrijf vlak op de gevel plaatst met een maximale hoogte van 2 meter en niet breder is dan de helft van de breedte van het gebouw met een maximale breedte van 6 meter;
 2. maximaal 2 vrijgeplaatste reclame uitingen op het bedrijfsperceel plaatst, die niet hoger dan 3,5 meter zijn en niet breder dan 2 meter; en
 3. maximaal 1 geplaatste vlag per bedrijf plaatst met een maximale oppervlakte van 4m².

Lid 2.

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als de ramen niet worden geblindeerd en niet meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame binnen op bedrijventerreinen vergunningplichtig.

Artikel 10.X.3 Handelsreclame maken of voeren in overige gebieden

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied;- Centrumgebied;- Woongebied <p><i>Functies</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Agrarisch bedrijf;- Bedrijf;- Horeca;- <u>detailhandel</u> <p>De functies worden geannoteerd aan de activiteit, niet aan de regel.</p>
--

Het maken of voeren van handelsreclame in de gebieden Buitengebied, Centrumgebied en Woongebied is toestemmingsvrij als:

- het perceel of gebouw waar de reclameuiting wordt of is geplaatst een functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel betreft;
- het onverlicht is
- het kleiner is dan 0,50m² en de langste zijde korter dan 1 meter is;
- het maximaal 2 vlaggen per pand aan de gevel met een maximale stoklengte van 1 meter en een maximale oppervlakte van 1,5m²;
- het niet wordt aangeplakt op de ramen of de ramen worden geblindeerd; en

Lid 2

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als deze:

- binnen de functie agrarisch bedrijf, bedrijf, horeca of detailhandel wordt gevoerd;
- niet in een monument of voorbeschermd monument wordt of is geplaatst;

- c. de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclames.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame in de onder lid 1 genoemde gebiedstypen vergunningsplichting.

Artikel 10.X.4 Beoordelingsregels

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Locatie lid 1</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Bedrijventerrein <p><i>Locatie Lid 2</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Buitengebied- Centrumgebied- Woongebied
--

Lid 1

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt verleend indien:

- a. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- b. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Lid 2

In aanvulling op lid 1 wordt binnen bedrijventerreinen de vergunning verleend indien deze ook:

- a. reclame op de gevel ontworpen is als zelfstandig element, afgestemd in maat, schaal en detaillering op de pui;
- b. het geïntegreerd is in de architectuur en tot het hoogst noodzakelijke wordt beperkt.

Artikel 10.X.5 Aanvraagvereisten

Annoteren met:

Activiteit

- Overige activiteit;
- Handelsreclame maken of voeren

Locatie

- Ambtsgebied

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- f. gegevens van de aanvrager.

Hoofdstuk 11 Erfgoed

Afdeling 11.X Monumenten

Paragraaf 11.X.X Handelsreclame maken of voeren

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Overige activiteit;- Handelsreclame maken of voeren <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Monument

Artikel 11.X.X.1 Toepassingsbereik

Lid 1.

Deze paragraaf gaat over het maken of voeren van handelsreclame bij monumenten of voorbeschermd monumenten

Artikel 11.X.X.2 Handelsreclame maken of voeren

Het maken of voeren van handelsreclame in, op of aan een monument of voorbeschermd monument is vergunningplichtig.

Artikel 11.X.X.3 Beoordelingsregels

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame bij een monument of voorbeschermd monument wordt verleend indien:

- a. De monumentale waarde van het monument of voorbeschermd monument niet wordt aangetast;
- b. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- c. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen

Artikel 11.X.X.4 Aanvraagvereisten

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame bij een monument of voorbeschermd monument wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 1. het aantal reclame objecten;
 2. de afmeting van de reclame;
 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en
- f. gegevens van de aanvrager.

Afdeling 11.X Beschermd stadsgezicht

Paragraaf 11.X.X Handelsreclame maken of voeren

<p>Annoteren met:</p> <p><i>Activiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Overige activiteit; - Handelsreclame maken of voeren <p><i>Beschermen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Beschermd stadsgezicht</i>
--

Artikel 11.X.X.1 Toepassingsbereik

Lid 1.

Deze paragraaf gaat over het maken of voeren van handelsreclame in het beschermd stadsgezicht

Artikel 11.X.X.1

Het maken of voeren van handelsreclame in het beschermd stadsgezicht is toestemmingsvrij als:

- a. het perceel of gebouw waar de reclame uiting wordt of is geplaatst een functie horeca betreft;
- b. get onverlicht is;

- c. het maximaal 1 verantwoord menubord per gevel is;
- d. het kleiner is dan 0,50m²;
- e. het op de gevel van de begane grond van het bedrijf wordt geplaatst.

Lid 2

In aanvulling op lid 1 is het maken of voeren van handelsreclame aan de binnenzijde van een gebouw toestemmingsvrij als de ramen niet worden geblindeerd en niet voor meer dan 10% van het raamoppervlak wordt voorzien van reclame.

Lid 3

In alle andere gevallen is het maken of voeren van handelsreclame in beschermd stadsgezicht vergunningsplichting.

Artikel 11.X.X.3 Beoordelingsregels

De vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in beschermd stadsgezicht wordt verleend indien:

- a. De omgevingskwaliteit van het beschermd stadsgezicht niet wordt aangetast;
- b. de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- c. geen onevenredige overlast is voor de gebruikers van de nabijgelegen percelen.

Artikel 11.X.X.4 Aanvraagvereisten

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het maken of voeren van handelsreclame in beschermd stadsgezicht wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen. Deze informatie heeft betrekking op:

- a. beschrijving van het project;
- b. aanduiding van de locatie;
- c. de omgevingsplanactiviteit;
- d. beantwoording van vragen:
 - 1. het aantal reclame objecten;
 - 2. de afmeting van de reclame;
 - 3. de te gebruiken materialen, kleur en verlichting; en
 - 4. een weergave van het te plaatsen voorwerp of van een ontwerp daarvan inclusief eventuele teksten en afbeeldingen;
- e. documenten;
 - 1. situatietekening schaal 1:500, waarop de exacte locatie van de handelsreclame wordt aangegeven. De tekening moet zijn voorzien van een noordpijl; en

f. gegevens van de aanvrager.

Bijlage 2: Verkennen, uitwerken, borgen van de activiteit 'Maken of veranderen van een uitweg'

Fase 1: Verkennen

Activiteit: Maken of veranderen van een uitweg

Definitie uitweg:

Een uitweg, ook wel uitrit, inrit of oprit genoemd, is een aansluiting vanuit een perceel op de openbare weg.

Regelgeving in de APV

Deze activiteit is nu opgenomen in de Algemene plaatselijke verordening gemeente 2024.

Hoofdstuk 2. Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en milieu

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden een uitweg te maken naar de weg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg als:
 - a. daarvan niet van tevoren melding is gedaan aan het college, onder indiening van een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie;
 - b. het college het maken of veranderen van de uitweg heeft verboden.
2. Het college verbiedt het maken of veranderen van de uitweg als:
 - a. daardoor het verkeer op de weg in gevaar wordt gebracht;
 - b. dat zonder noodzaak ten koste gaat van een openbare parkeerplaats;
 - c. het openbaar groen daardoor op onaanvaardbare wijze wordt aangetast;
 - d. er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of het openbaar groen.
3. De uitweg kan worden aangelegd indien het college niet binnen vier weken na ontvangst van de melding heeft beslist dat de gewenste uitweg wordt verboden.
4. Het verbod in het eerste lid geldt niet voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening.

TOELICHTING ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING GEMEENTE 2024

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Definities

Bevoegd gezag

Met het begrip ‘bevoegd gezag’ wordt met ingang van 1 januari 2024 aangehaakt bij de Omgevingswet. Die is van toepassing op de omgevingsvergunning voor het maken of veranderen van een uitweg (artikel 2:12) en op de om de vergunning voor het maken of voeren van handelsreclame op of aan een onroerende zaak met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats (artikel 4:15). Het bevoegd gezag is dus het bestuursorgaan dat bevoegd is omtrent de omgevingsvergunning te beslissen.

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

Het is mogelijk dat op basis van bepalingen bij of krachtens de APV een Omgevingsvergunning wordt verleend (bijvoorbeeld het maken van een uitweg of het aanbrengen van handelsreclame op of aan gebouwen, en daarin zijn ook voorschriften of beperkingen opgenomen. De handhaving hiervan is geregeld in de Omgevingswet, daarom is lid 3 toegevoegd.

Artikel 1:6 Intrekking of wijziging van vergunning of ontheffing

Het is mogelijk dat op basis van bepalingen bij of krachtens de APV een Omgevingsvergunning wordt verleend (bijvoorbeeld het maken van een uitweg of het aanbrengen van handelsreclame op of aan gebouwen. Wijziging of intrekking daarvan is geregeld in de Omgevingswet en daarom is lid 2 toegevoegd.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

Algemeen

In het kader van deregulering en vermindering van administratieve lasten is reeds eerder bezien of de vergunningplicht in deze bepaling zou kunnen worden opgeheven. In veel gevallen kan de aanleg of verandering van een uitweg zonder meer gebeuren zonder dat dit problemen oplevert. Overheidsbemoeienis is dan niet nodig. Men zou zelfs kunnen overwegen of regeling in de APV nodig is, en of uitwegen niet puur privaatrechtelijk zouden kunnen worden geregeld. Het is duidelijk dat dit voor een zeer vergaande stap zou zijn. Er is daarom voor gekozen de vergunningplicht te wijzigen in een meldingsplicht. Daarbij is wel een zogenaamde “noodrem” opgenomen: bij onacceptabele gevolgen kan het college de uitweg alsnog verbieden.

Artikel 2:12 beoogt de aanleg van uitwegen zoveel mogelijk vrij te laten, maar te voorkomen dat er gevaarlijke of hinderlijke situaties voor het verkeer ontstaan, dat een uitrit op onaanvaardbare manier ten koste gaat van openbaar groen, en desgewenst ook dat een uitweg feitelijk opheffing betekent van soms (zeer) schaarse parkeerruimte.

Uit de jurisprudentie over artikel 14 van de Wegenwet blijkt dat de eigenaar van een weg het uitwegen daarop moet gedogen. Voorts blijkt uit de jurisprudentie dat regels in een verordening mogen worden gesteld, bijvoorbeeld in het kader van de vrijheid van het verkeer, veiligheid op de weg of de instandhouding van de bruikbaarheid van de weg.

Als de gemeente tevens eigenaar van de weg is, moet ook privaatrechtelijke toestemming worden gegeven. Een publiekrechtelijk toelaatbare uitweg mag niet worden gefrustreerd door privaatrechtelijke weigering van de gemeente. Als een derde eigenaar van de grond is, ligt dat anders. Het college kan in dat geval de aanvrager om vergunning erop wijzen dat hij ook privaatrechtelijke toestemming behoeft.

De indiener van de melding moet bij zijn melding een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie ter plaatse voegen. Aan de hand van deze gegevens kan het college sneller de afweging maken of de gewenste uitweg al of niet kan worden toegestaan en eventueel onder oplegging van welke voorschriften.

Een verbod dat in het belang van de verkeersveiligheid wordt gesteld, strijdt evenmin met artikel 14 Wegenwet.

De grond bescherming van groenvoorzieningen in de gemeente kan bijvoorbeeld gebruikt worden om het maken van een uitweg te verbieden als dat op een onaanvaardbare manier ten koste gaat van het openbaar groen.

Jurisprudentie

Eigenaar dient uitwegen op de weg te gedogen. ARRS 01 09 1977, AB 1977, 366 m.nt. JHvdV, Gst. 1977, 6472 m.nt. Kan, BR 1977, p. 914 m.nt. Crince le Roy (Maastricht I); ARRS 08 06 1978, AA p. 574 m.nt. Wessel, Gst. 1977, 6514 (De Bilt); ARRS 08 05 1981, AB 1981, nr. 391 m.nt. Borman (uitwegvergunning Nuth I).

Ontheffing verleend voor de verbreding in het belang van de veiligheid en bruikbaarheid van de weg onder de voorwaarde dat moet worden bijgedragen in de kosten. Kosten van de wegverbreding konden in redelijkheid niet geheel ten laste van appellante komen. ARRS 20-06-1983, AB 1984, 75 m.nt. JHvdV. (Wegverbreding)

Weigering uitwegvergunning op basis van de verordeningsbepaling, die in het belang van de verkeersveiligheid is gesteld, strijdt niet met artikel 14 van de Wegenwet. HR 30 09 1987, BR 1988, 212 m.nt. P.C.F. van Wijmen.

Via voorschriften aan de vergunning te verbinden kan de wijze waarop wordt uitgewegd worden geregeld. ARRS 28 10 1983, Gst. 6774, nr. 12 (APV Vlijmen); ARRS 01 04 1980, tB/S V, p. 662 (APV Dongen)). Als voorschrift aan de vergunning kan o.a. een onderhoudsplicht opgelegd worden, ARRS 12 07 1982, tB/S III, nr. 356.

Ter bescherming van de veiligheid op de weg en mits opgelegd naar evenredigheid kan een financiële voorwaarde worden verbonden aan een uitwegvergunning. ARRS, 20 06 1983, AB 1984, 75 m.nt. JHvdV. Zie ook ABRS 16 06 1995, Gst. 1996, 7035, 2 m.nt. EB.

Indien de uitweg gedeeltelijk is aangelegd op gemeentegrond, is uitwegvergunning nodig. Nader onderzocht moet worden of er een privaatrechtelijke eigendomsverhouding ten grondslag ligt aan de eis dat de uitrit moet voldoen aan het bestratingsplan. Vz.ABRS 20 01 1994, JG 94.0176, Gst. 1995, 7005, 4 m.nt. HH.

Intrekken van een uitwegvergunning kan slechts plaatsvinden op grond van de gronden, genoemd in artikel 1.11, lid 1, (thans: artikel 1.6 model) APV. De voorwaarde tot betaling van een recognitie maakt geen deel uit van de vergunning, zij is gebaseerd op het eigendomsrecht van de gemeente. ABRS 05 12 1996, Gst. 1997, 7061, 3 m.nt. HH.

Besluit inhoudende dat privaatrechtelijke toestemming voor gebruik van de uitweg is geweigerd, is geen beschikking. De vraag of een vergunning kan worden verleend staat immers los van de vraag of van die vergunning ook gebruik kan worden gemaakt. Appellant niet ontvankelijk. ABRS 14 07 1997, AB 1997, 369 m.nt. FM.

ABRS 28-01-2000, Gst. 2000, 7123, 3 m.nt. HH: Inrit is zonder uitwegvergunning aangelegd, nu de brief dat de inrit in het trottoir zal worden gemaakt, zodra de kosten daarvan aan de gemeente zijn betaald, geen besluit behelst in de zin van artikel 1:3, eerste lid, Awb, maar slechts een mededeling van feitelijke aard is. Weigering van toestemming voor gebruik van bij gemeente in eigendom zijnde groenstrook naast woning ten behoeve van het maken van een uitweg is geen besluit in de zin van artikel 1:3 Awb, maar een rechtshandeling naar burgerlijk recht. ZBRS 04-07-2000, JB 2000, 225, Gst. 2000, 7128, 4 m.nt. HH.

Aanvragen bouwvergunning en uitwegvergunning moeten naar verschillende maatstaven worden beoordeeld. Vergunningaanvrager heeft bijzonder belang bij uitwegvergunning, nu het college een bouwvergunning heeft verleend voor een garage, namelijk het belang deze ook daadwerkelijk te kunnen gebruiken voor zijn auto. Slechts zeer bijzondere belangen aan de kant van de gemeente zouden de weigering kunnen dragen. Weigering op grond van te verwachten parkeerdruk ten gevolge van uitwegvergunning in de toekomst is niet nader onderbouwd. ABRS 19-01-2001, Gst. 2001, 7139, 2 m.nt. HH.

Marginale toetsing rechter. De rechtbank heeft de uitwegvergunning ten onrechte vernietigd op basis van een eigen oordeel over veilig en doelmatig gebruik van de weg. De rechter moet zich beperken tot de vraag of de voorgedragen beroepsgronden tot het oordeel leiden dat het college het genomen besluit onvoldoende zorgvuldig heeft voorbereid, dan wel bij beoordeling van de daarvoor in aanmerking komende belangen in redelijkheid niet tot weigering van de gevraagde vergunning heeft kunnen besluiten. ABRS 27-06-2001, JB 2001, 207.

Opmerking

De APV gaat uit van een meldingsplicht in plaats van vergunningplicht.

Uitgangspunt is één uitweg per perceel.

Bij onacceptabele gevolgen kan het college de uitweg alsnog verbieden. Denk hierbij aan de verkeersveiligheid, als de aanleg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of als het op een onaanvaardbare manier ten koste gaat van het openbaar groen.

De indieningsvereisten bestaan uit een situatieschets van de gewenste uitweg en een foto van de bestaande situatie ter plaatse.

Er zijn voorwaarden gesteld aan de minimale (3 meter) en maximale (5 meter) breedte van de uitweg.

De gemeente kan alleen aanvragen in behandeling nemen die op een gemeentelijke weg aansluiten.

Fase 2: Uitwerken

Activiteit: Maken of veranderen van een uitweg

Van meldingsplicht naar vergunningsplicht

De beoordelingseisen voor het aanvragen van een uitweg zijn dusdanig vaag dat een beoordeling door een vakspecialist nodig is om de juiste beoordeling te maken. Vanuit die invalshoek is het advies om de aanvraag aan te passen van melding naar vergunning.

Activiteit

Wat is de activiteit:

Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg

Deze activiteit zal van meldingsplicht gewijzigd worden in vergunningsplicht. De criteria waarop de aanvraag beoordeeld wordt zijn niet eenduidig. Beoordeling door een medewerker, advies aan en besluit door college is hiervoor noodzakelijk. Ook de procedure rond bekendmaking wordt hiermee geborgd.

Waarom wil je dit regelen?

Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid én vanuit de logische weginrichting wil je de aanvragen voor het aanleggen of veranderen van een uitweg regelen. De logische weginrichting is een weginrichtingsdoctrinatie die voortkomt uit landelijk beleid "Duurzaam veilig".

Ook het behoud van openbare parkeerplaatsen en het openbaar groen zijn redenen om aanvragen voor uitwegen via een procedure door de gemeente te laten controleren.

Waar wil je de regels stellen?

De aanvragen kunnen alleen ingediend worden voor een uitweg die aansluit op de bij de gemeente in beheer zijnde wegen. Binnen de grenzen van de gemeente ligt ook een gedeelte van een provinciale weg en de snelweg A50, in beheer bij Rijkswaterstaat. Bij aanvragen die hierop aan willen sluiten zal dus een ander resultaat naar voren moeten komen.

Werkzaamheid

De werkzaamheid is:

Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg

uitweg: uitweg aanleggen; uitweg maken; uitweg veranderen

Begrippen

Uitweg: niet opnemen bij begrippen

Toelichting

De VNG adviseert om dit begrip niet op te nemen en te definiëren in de begripsbepalingen van het omgevingsplan. Dit begrip is namelijk in het normale spraakgebruik (Van Dale Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal) voldoende duidelijk. Uitgangspunt is dat indien de definitie van een begrip in het normale spraakgebruik voldoende duidelijk is in het omgevingsplan geen nadere definitie voor het begrip wordt opgenomen.

Casco toelichting: indien voor de werking van een regel een begrip een nadere definitie nodig heeft dan kan dit nader worden gedefinieerd, waarbij het advies is om dan een ander begrip te hanteren of de nadere definitie zoveel mogelijk in de regel zelf op te nemen.

Geometrie

Binnen de grenzen van de gemeente komen er 3 beheersituaties voor:

- de snelweg A50, in beheer bij Rijkswaterstaat;
- de Eperweg, gedeeltelijk in beheer bij Provincie Gelderland;
- alle overige wegen, in beheer bij gemeente.

Voor de snelweg is een gebied opgenomen in het omgevingsloket:

- ‘beperkingengebied van een Rijksweg’.

Voor de snelweg is een gebied opgenomen in het omgevingsloket:

- ‘beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg’.

Voor het beheersgebied van de gemeente is een shape aangemaakt:

- een shape voor het ambtsgebied van de gemeente zonder de twee vorige gebieden .

Deze gebieden zijn van belang om hiermee de vragenbomen in te kunnen richten zodat de aanvrager naar het juiste antwoord wordt geleid.

Vragenbomen

Naar aanleiding van de 3 beheersituaties zijn er straks 3 opties mogelijk die via de toepasbare regels ingeregeld moeten worden:

- Gebied snelweg > geen bevoegdheid gemeente, neem contact op met Rijkswaterstaat;
- Gebied provincie > geen bevoegdheid gemeente, neem contact op met de Provincie;
- Gebied gemeente > er geldt een vergunningsplicht.

Uitwerking activiteit

Toepassingsbereik

1. Voor het aanleggen of veranderen van een uitweg regelt deze afdeling:

- a. de vergunningplicht;
- b. de beoordelingsregels; en
- c. de aanvraagvereisten.

2. Overige bepalingen in dit omgevingsplan zijn onverminderd van toepassing.

Uitweg maken of veranderen

1. Het aanleggen of veranderen van een uitweg is vergunningsplichtig:

Beoordelingsregels

De vergunning wordt verleend indien:

- a. De uitweg voldoet aan de volgende maatvoering:
 - i. Minimaal 3 meter breed;
 - ii. Maximaal 5 meter breed;
- b. door het aanleggen van de uitweg het verkeer op de weg niet in gevaar wordt gebracht;
- c. het aanleggen van de uitweg niet ten koste gaat van een openbare parkeerplaats;
- d. het openbare groen niet onaanvaardbaar wordt aangetast;
- e. er geen sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van de tweede uitweg ten koste van een openbare parkeerplaats of het openbaar groen.

Aanvraagvereisten

1. Bij de aanvraag van een Omgevingsvergunning voor het aanleggen van een uitweg wordt door of namens de aanvrager informatie verstrekt om de aanvraag te kunnen verwerken en beoordelen.

Deze informatie heeft betrekking op:

- a. indiening van een situatieschets met locatieaanduiding van de gewenste uitweg,
- b. maatvoering van de gewenste uitweg,
- c. materiaalgebruik voor de gewenste uitweg,
- d. een foto van de bestaande situatie;

2. De aanvraag wordt ingediend via het omgevingsloket.

Fase 3: Borgen

Activiteit: Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg

Het borgen van de activiteit Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg bestaat uit het opnemen van de regels in het Omgevingsplan. Ergens in één van de hoofdstukken zal dit opgenomen moeten worden. In het omgevingsplan wordt beschreven hetgeen de gemeente mogelijk maakt, op welke locatie(s) en onder welke voorwaarden.

Naast het borgen wil je deze activiteit ook kunnen benutten. Dat gaat door middel van het annoteren: de regels worden gekoppeld aan het werkingsgebied. Als er een aanvraag ingediend wordt binnen dit werkingsgebied dan zal via annotatie de juiste vragenboom doorlopen worden. Vragenbomen leiden de aanvrager via vragen naar het antwoord dat voor die specifieke situatie van toepassing is, bijvoorbeeld vergunningplichtig, verbod of toestemmingvrij. Met dit antwoord weet de aanvrager waar hij aan toe is en wat hij moet doen om zijn gewenste uitweg te realiseren.

Het uiteindelijke doel van dit alles is dat de aanvrager via het Omgevingsloket een vergunningscheck uit kan voeren, de regels op de kaart kan zien en natuurlijk een aanvraag kan indienen.

Geleerde lessen

Bij het uitvoeren van dit onderzoek heb ik veel geleerd. De huidige werkwijze voor het aanvragen, beoordelen en toestemming verlenen voor het maken of veranderen van een uitweg is in beeld gebracht. Hierbij kwam naar voren dat de criteria waar de aanvrager rekening mee moet houden bij het plaatsen van een aanvraag niet scherp en eenduidig beschreven en dus te toetsen zijn.

Tijdens het onderzoek heb ik ook gekeken waar andere bevoegde gezagen hun beheersgebieden hadden liggen. Voor Rijkswaterstaat en de Provincie Gelderland was dat wel duidelijk. Voor het waterschap Vallei en Veluwe lag dat net iets anders. De dijklichamen zijn in beheer van het waterschap. De weg die op de dijk ligt is in beheer bij de gemeente. Dus de verkeerstechnische kant van een uitweg wordt door de gemeente beoordeeld. Maar als er bij de aanvraag in het Omgevingsloket ook een graafactiviteit wordt gekozen, dan komt het waterschap als bevoegd gezag naar voren en worden ze op die manier betrokken bij de aanvraag voor de uitweg.

Het ombouwen van de melding-tekst naar een Omgevingsdocument-geschikte schrijfwijze is met ondersteuning van een juridische medestudent gedaan. Deze nieuwe tekst moet nog wel een plekje krijgen in het Omgevingsplan van de gemeente. Dat is nog niet uitgevoerd.

Er is wel gekeken naar de toepasbare regels. Hoe kan de vragenboom zodanig ingeregeld worden dat de aanvrager het juiste antwoord krijgt als hij de activiteit Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg kiest in het Omgevingsloket. Een definitieve inrichting kan plaatsvinden als deze activiteit opgenomen wordt in het Omgevingsplan.

Aanbevelingen

Mijn advies aan de gemeente is om de activiteit Maken of veranderen van een uitweg te wijzigen in Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg.

Een ander advies is om deze activiteit aan te passen van melding naar vergunning. De ambtenaar beoordeeld nu ook alle ingediende meldingen, dit omdat die weet hoe er rekening gehouden moet worden met de verkeerssituatie die zal ontstaan na realisatie van de aangevraagde uitweg. Met de aanpassing naar vergunning ligt de verantwoording nog duidelijker bij de gemeente. Bovendien is het proces van het publiceren van

aanvragen en van vergunde situaties gemakkelijk in te regelen in de lijn van andere omgevingsaanvragen en -vergunningen.

Er moet nog wel gekeken worden naar de leges die mogelijk van toepassing worden als gevolg van de aanpassing van melding naar vergunning. De ervaringen uit het verleden kunnen een beeld geven van de benodigde uren die gemoeid zijn bij het behandelen van een aanvraag van de activiteit Uitweg aanleggen of veranderen gemeentelijke weg.